

Budzili świadomość narodową

Data publikacji: 9.11.2016 16:40

Od kilku pokoleń Polacy wspominają dzień, w którym nasza Ojczyzna odzyskała upragnioną niepodległość. Tradycje narodowowyzwoleńcze to chlubny element historii również naszego regionu. Od dziś w Książnicy Cieszyńskiej możemy zapoznać się z wystawą poświęconą Pawłowi Stalmachowi, który bez wątpienia był jednym z największych krzewicieli polskości na Śląsku Cieszyńskim.

□

Kiedy cała Polska świętuje dzień 11 listopada, który został uznany jako oficjalna data odzyskania przez nasz naród suwerenności, mieszkańcy Śląska Cieszyńskiego szczyją się faktem, że pierwszy rząd polski, po długoletniej zaborczej niewoli, powstał w Cieszynie. To właśnie w nadolziańskim grodzie 19 października 1918 roku powstał rząd tymczasowy reprezentantów ludności polskiej Śląska Cieszyńskiego, którego nazwa brzmiała - Rada Narodowa Księstwa Cieszyńskiego.

Pierwszy formalny rząd na ziemiach polskich funkcjonował w latach 1918-1920. Jego inicjatorem był Józef Kiedroń, a pierwszym przewodniczącym został Józef Londzin, wybitni działacze naszego regionu. Tradycje walki o polskość w Austro-Węgrzech sięgają jednak dużo wcześniej.

125 lat temu zmarł Paweł Stalmach, który był jednym z pierwszych działaczynarodowych na Śląsku Cieszyńskim. Wraz z innymi wybitnymi postaciami swoich czasów dążył do odbudowania świadomości narodowej Polaków mieszkających w obszarze wielonarodowościowej monarchii Austro-Węgierskiej.

W ramach upamiętnienia szczególnej dla dziejów regionu postaci środę 9 listopada 2016 r. w galerii Książnicy Cieszyńskiej nastąpiło otwarcie wystawy "Budziciele. W 125 rocznicę śmierci Pawła Stalmacha". Jej tematem jest działalność pionierów polskiego obozu narodowego na Śląsku Cieszyńskim, często określanych w literaturze właśnie mianem "budzicieli polskości" bądź "szermierzy polskości", ze szczególnym uwzględnieniem uznawanego za przywódcę całej grupy Pawła Stalmacha.

Mateusz Bielez